

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.II.322/2021/8.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Sebe Mária, a tanács elnöke
Dr. Boros Tibor, előadó bíró
Dr. Somogyi Gábor, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2021. november 30.
Az ügy tárgya: embercsempészás büntette
Terhelt: I. rendű terhelt
Elsőfok: Zalaegerszegi Törvényszék, 2.B.28/2018/130., ítélet, tárgyalás,
2019. május 24.
Másodfok: Pécsi Ítéltábla, Bf.III.64/2019/64., ítélet, nyilvános ülés,
2020. szeptember 22.
Harmadfok: -
Az indítvány előterjesztője: az I. rendű terhelt védője
Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria az embercsempészás büntette miatt I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Zalaegerszegi Törvényszék 2.B.28/2018/130. számú és a Pécsi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Bf.III.64/2019/64. számú ítéletét I. rendű terhelt vonatkozásában hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye és ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] **I.** A Zalaegerszegi Törvényszék a 2019. május 24-én kihirdetett 2.B.28/2018/130. számú ítéletével I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki bünszervezetben, folytatólagosan, társtettesként elkövetett embercsempészás büntetében [Btk. 353. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) és b) pont, (3) bekezdés a) és d) pont, (5) bekezdés], és ezért öt tizenegy év fegyház fokozatú szabadságvesztésre és öt év közúti járművezetéstől eltiltásra ítélte azzal, hogy feltételes szabadságra nem bocsátható. Ezen túlmenően az I. rendű terhelttel szemben négymillió-ötszázharminckilencezer-hatszáznyolcvannégy forintra, tízezer-kilencszáz euróra és negyvenhétezer-hétszázhet USA dollárra vagyonekobzást rendelt el.

[2] Az ítélet ellen I. rendű terhelt és védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan a cselekmény eltérő minősítéséért és enyhítésért jelentettek be fellebbezést. A másodfokú nyilvános ülésen I. rendű terhelt védője korábbi indítványainak fenntartása mellett harmadszorban az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását is kérte.

[3] Az I. rendű terhelt és védője fellebbezése nyomán eljáró Pécsi Ítéltábla mint másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet az I. rendű terhelt vonatkozásában annyiban változtatta meg, hogy a vagyonekbevételek összegét ezerkilencszáz euróban határozta meg.

[4] **II.** A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen I. rendű terhelt védője a Kúriára 2021. március 17-én érkezett felülvizsgálati indítványt terjesztett elő a terhelt javára, annak alapjaként a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont II. fordulat ba) alpontját megjelölve.

[5] A védő indítványát azzal indokolta, hogy védenca bűnössége kétséget kizáróan nem állapítható meg, illetve a cselekménye minősítése anyagi törvényt sért.

[6] Előadta, hogy a bizonyítékként értékelt lehallgatási jegyzőkönyvek alapját képező hanganyag vizsgálatára az elsőfokú bíróság nem rendelt ki szakértőt annak ellenére, hogy az I. rendű terhelt nem ismerte fel a saját hangját a lejátszott felvételeken. Ezen túlmenően aggályosnak tartotta a VIII. rendű terhelt I. rendű terheltet terhelő vallomásának elfogadását, ami befolyásolta a IV. rendű terhelt vallomását is, tekintettel arra, hogy a VIII. rendű terheltet vallomásának megtétele után szabadon engedték.

[7] Kifogásolta az indítványozó védő azt is, hogy az elsőfokú ítélet meghozatala után a bünszervezet fogalma megváltozott a Btk.-ban, két új fogalmi elemmel bővült (hierarchikusan szervezett, konspiratíván működő csoport), s a Pécsi Ítéltábla nem indokolta, hogy az új törvényi fogalomnak is megfeleltethető az I. rendű vádlott cselekménye. Ekként pedig sérültek a Btk. 2. § (2) bekezdésében írtak, hiszen a másodfokú elbíráláskor már nem lett volna lehetőség a bünszervezetben történő elkövetés megállapítására, ez pedig súlyos anyagi törvénysértéshez vezetett. Az indítvány indokolása szerint az I. rendű terhelt terhére rótt bűncselekmény vonatkozásában a bünszervezetben történő elkövetés azért nem megalapozott, mert sem a hierarchikus szervezethez, sem a konspiratív működés nem állapítható meg. Ez a hierarchia és konspiratív működés fogalmainak Országgyűlés Magyar értelmező kéziszótár alapján történő elemzéséből egyértelműen kitűnik. Mindezek alapján arra tett indítványt, hogy Kúria a sérelmezett ítéleteket változtassa meg, s elsődlegesen az I. rendű terheltet mentse fel, másodlagosan a minősítés megváltoztatása mellett a kiszabott büntetést enyhítse.

[8] A Legfőbb Ügyészség a BF.401/2021/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben kizártnak, részben alaptalannak tartotta. Kifejtette, hogy a Be. 650. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárásban a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás nem támadható, s ebből következően nem vitatható a tényállás megalapozottsága és a bizonyítékkértékelő tevékenység sem. Ezért törvényben kizárt a IV. és VIII. rendű terheltet terhelő vallomásának törvénytelen megszerzésére, valamint a tényállás felderítetlenségére való hivatkozás. Ez ugyanis nem tartozik a Be. 649. § (2) bekezdésben írt felülvizsgálati okok közé, s ennek köre nem is bővíthető.

[9] A Legfőbb Ügyészség átiratában rögzítette, hogy a Zalaegerszegi Törvényszék elsőfokú ítéletében (56-59. oldal) és a Pécsi Ítéltábla másodfokú ítéletében ([41]-[49] bekezdések) a bünszervezet megállapíthatósága vonatkozásában kifejtettekkel egyetért, a bünszervezetben történő elkövetés az I. rendű terhelt terhére megállapított cselekmény tekintetében törvényesen került megállapításra. Az eljáró bíróságok a Be. 649. § (2) bekezdésében írt eljárási szabálysértést nem vétettek, így arra tett indítványt, hogy a Kúria a sérelmezett ítéleteket az I. rendű terhelt tekintetében hatályában tartsa fenn.

[10] **III.** A felülvizsgálati indítvány nem alapos.

[11] A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 660. § (1) bekezdése alapján tanácsülésen bírálta el, annak ellenére, hogy a védő indítványában nyilvános ülés/tárgyalás kitűzését kérte. Megjegyzi a Kúria, hogy a Be. 660. §-a tárgyalás tartására nem is ad lehetőséget a felülvizsgálati eljárásban, s a (2) bekezdés a) pontja szerint a védő nyilatkozata alapján nyilvános ülés kitűzése csak a terhelt terhére bejelentett indítvány esetén kötelező.

[12] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a Be. 648. §-a értelmében kizárólag a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen, és a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárási okokból vehető igénybe. A felülvizsgálati okok törvényben meghatározott köre nem bővíthető, az ott meghatározottakon kívül más okból felülvizsgálatnak nincs helye.

[13] Felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt helye van [Be. 648. § a) pont]. A büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság – a bűncselekmény minősítésén túl – a Btk. más szabályának megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést [Be. 649. § (1) bekezdés b) pont II. fordulat ba) alpont].

[14] Ugyanakkor a felülvizsgálatban megkerülhetetlen szabály, hogy a Be. 650. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható. Ennek megfelelően a Be. 659. § (1) bekezdése rögzíti, hogy a felülvizsgálati eljárásban a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó, a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye.

[15] A tényállás irányadó jellege azt jelenti, hogy a felülvizsgálat során nemcsak maga a tényállás, hanem mindaz, ami a tényállás megállapításához vezetett, támadhatatlan. Következésképp a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható.

[16] A felülvizsgálat során tehát a jogerős határozatban megállapított tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése nem vizsgálható, az eljárási bíróságok által levont jogi következtetések – így a bűnösség megállapításának és a cselekmény jogi minősítésének – helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével bírálható el (BH 2004.102.).

[17] Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, s ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a – minősítéssel kapcsolatos, vagy más büntető anyagi jogi szabály sérelme nélkül – kiszabott büntetés, illetve annak mértéke vitatására.

[18] Ebből következően a felülvizsgálat során a tényállás helyessége, az ítélet megalapozottsága, a bizonyítékok értékelése nem bírálható felül. A jogerős ítéletben rögzített tényállás nem változtatható meg.

[19] Jelen esetben pedig az indítvány részben ezt célozza, amikor a tényállást, a bizonyítékok mikénti értékelést támadja, s a bizonyítottság hiányát, a IV. és a VIII. rendű terheltek terhelő vallomásának elfogadását, szakértő kirendelésének elmaradását sérelmezi.

[20] Jelen ügyben a védő – a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjára – hivatkozva az I. rendű terhelt bűnösségének megállapításán túl, a bünszervezetben történő elkövetés megállapítását és azzal összefüggésben a kiszabott büntetés mértékét kifogásolta.

[21] A Kúria rámutat, hogy a bünszervezetben való elkövetés az eljárás tárgyát képező bűncselekmény jogi minősítése szempontjából közömbös. Az nem része a jogi minősítésnek, hanem olyan, bármilyen szándékos bűncselekmény elkövetéséhez kapcsolható többes elkövetői forma, aminek megvalósulása esetén a Büntető Törvénykönyv Általános Részében foglalt jogkövetkezményeket – egyebek mellett az e szervezeti forma keretében elkövetett bűncselekmény büntetési tételkeretének az emelkedését – vonja maga után.

[22] Következésképpen az sem érintené a bűncselekmény minősítésének törvényességét, ha a bíróság a Btk. 459. § (1) bekezdés 1. pontja szerinti feltételek téves megállapításával jutott volna arra az álláspontra, miszerint a terhelt bünszervezetben követte el a terhére rótt cselekményt.

[23] Így a bünszervezetben elkövetés téves megállapítására való hivatkozás önmagában, függetlenül a kiszabott büntetéstől, nem felülvizsgálati ok.

[24] A bünszervezetben elkövetés téves megállapítására hivatkozás a felülvizsgálati indítványban mint „a büntetőjog más szabályának” megsértésére való hivatkozás – azaz a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont második fordulata alapján – lehet alapja a felülvizsgálatnak feltéve, hogy ez a hivatkozás arra is kiterjed, miszerint az említett anyagi jogszabálysértés miatt a kiszabott büntetés törvénysértő [hivatkozott törvényhely ba) alpontja].

[25] A kiszabott büntetés akkor tekinthető törvénysértőnek, ha annak neme vagy mértéke a Btk. valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközik, így a bűncselekmény minősítéséhez kapcsolódó büntetési tételkeret megsértésével kiszabott, avagy az irányadó büntetési tételkereten belüli ugyan, de az anyagi jogszabálysértés kiküszöbölése mellett tartamában eltúlzottan súlyos vagy eltúlzottan enyhe.

[26] Jelen esetben az I. rendű terhelttel szemben kiszabott büntetés egyébként még a bünszervezetben elkövetés miatti büntetési tételkeret-növekedést figyelmen kívül hagyva is – az I. rendű terhelt esetében –, az embercsempészség büntette [korábbi Btk. 353.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés a) és b) pont, (3) bekezdés a) és d) pont, (5) bekezdés] tíz évtől húsz évig terjedő büntetési tétel keretei közé esik, annak minimumához közelít. Következésképpen az akkor sem lenne sem törvénysértőnek, sem eltúlzottan súlyosnak tekinthető, ha a bünszervezetben elkövetést a büntetés kiszabása során mellőzni kellene.

[27] A bünszervezetben való elkövetés megállapításának további jogkövetkezménye a büntetési tétel keretének emelkedésén kívül a büntetés végrehajtása során feltételes szabadságra bocsátás kizárása, valamint a fegyház végrehajtási fokozat megállapítása is.

[28] A feltételes szabadság lehetőségéből kizárás (valamint a szabadságvesztés büntetés fokozatának meghatározása) akkor sem tekinthető törvénysértő büntetéskiszabásnak, ha annak alapja a bünszervezetben elkövetés terhelt által állított téves megállapítása lenne. Az erre való hivatkozás a felülvizsgálat Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjában foglalt törvényi okán kívül esik (EBH 2015.B.6., BH 2015.269.II., BH 2015.180.).

[29] A védő azonban indítványában a bünszervezetben történő elkövetés törvénysértő megállapításán keresztül kifogásolta a büntetés törvénysértő voltát, ezért a Kúria azt a most említett felülvizsgálati ok alapján érdemben elbírálta.

[30] E körben a Kúria azt vizsgálta, hogy a bünszervezetben elkövetés megállapítása az irányadó tényállásban foglalt ténymegállapítások alapján törvényes volt-e. Ennek alapjaként elfogadta a védő által az indítványban is megjelölt hivatkozást, hogy a Btk. 2. §-a alkalmazásának szempontjából – tekintettel arra, hogy egyéb eltérés az elkövetéskor és az elbíráláskor hatályos törvény között nincs – a bünszervezeti minősítés döntő; amennyiben a terhelt cselekménye nem felel meg az elbíráláskor hatályos bünszervezet-fogalomnak, úgy a bünszervezeti minősítés mellőzésének lett volna helye.

[31] A Kúria azonban ennek ellenkezőjét állapította meg.

[32] A bünszervezet jogi szabályozását a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény módosításáról szóló 1997. évi LXXIII. törvény 1997. szeptember 15. napjával iktatta be a büntetőtörvénybe (korábbi Btk. 137. § 7. pont). A rendelkezést a büntető jogszabályok módosításáról szóló 1998. évi LXXXVII. törvény 35. §-a 1999. március 1. napjával módosította és átszámozta (korábbi Btk. 137. § 8. pont). Az ekkor hatályba lépett

törvénysszöveg szerint bünszervezet: bűncselekmények rendszeres elkövetése révén haszonszerzés végett létrejött olyan bünszövetség, amely feladatmegosztáson, alá-fölérendeltségi rendszeren és személyi kapcsolatokon nyugvó szerepvállaláson alapul. Ezt követően a törvénysszöveget a 2002. április 1. napjától hatályos, a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény módosításáról szóló 2001. évi CXXI. törvény 19. § (5) bekezdése határozta meg. Aszerint a bünszervezet: három vagy több személyből álló, hosszabb időre szervezett, összehangoltan működő csoport, amelynek célja ötévi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények elkövetése. Ugyanez a szövegezés került át a 2013. július 1. napján hatályba lépett Btk. 459. § (1) bekezdés 1. pontjába is.

[33] E két törvényi rendelkezés összevetése alapján kitűnik, hogy a 2002. április 1. napjától hatályos módosítás a bünszervezet fogalmi elemei közül többet elhagyott, ugyanakkor új tényállási elemeket is meghatározott. A módosító törvény miniszteri indokolása akkor az alábbiakat tartalmazta: „A szervezett bűnözés elleni hatékony fellépés büntetőjogi eszközeinek kialakítása az elmúlt időszakban különös hangsúlyt kapott mind az Európai Unióban, mind más nemzetközi szervezetekben. 1998. december 21-én az Európai Unió Tanácsa együttes fellépést fogadott el az Európai Unió tagállamaiban a bűnöző szervezetben való részvétel bűncselekménnyé nyilvánításáról.”. Az együttes fellépés 1. Cikke határozza meg a bűnöző szervezet fogalmát: „Ezen együttes fellépés tekintetében a »bűnöző szervezet« kettőnél több személy hosszabb időre szóló szervezett együttműködését jelenti olyan bűncselekmények összehangolt elkövetésére, amelyek büntetési tételének felső határa legalább négyévi szabadságvesztés büntetés, vagy ilyen tartamú biztonsági intézkedés, avagy ennél súlyosabb büntetés, tekintet nélkül arra, hogy ezek a bűncselekmények magukban képezik az elkövetés célját, vagy pedig eszközül szolgálnak arra, hogy vagyoni előnyt szerezzenek és adott esetben közhatóságok működését megengedhetetlen módon befolyásolják.”.

[34] 2000. december 14-én a 2282/2000. (XI. 29.) Korm. határozat alapján a belügyminiszter aláírta az ENSZ keretében létrejött Egyezményt a határon átnyúló szervezett bűnözés ellen. Az Egyezmény 2. Cikke határozza meg a szervezett bűnözői csoport fogalmát.

[35] „Az Egyezmény alkalmazásában

[36] »Bűnöző szervezet«: hosszabb ideig fennálló, három vagy több főből álló strukturált csoport, amely összehangoltan működik egy vagy több, ebben az Egyezményben meghatározott súlyos bűncselekmény vagy törvénytörés céljából, közvetlen vagy közvetett módon pénzügyi vagy más anyagi haszon megszerzésére törekedve;

[37] »Súlyos bűncselekmény«: legalább négyévi szabadságvesztés-büntetéssel vagy szabadságelvonással járó intézkedéssel vagy súlyosabb büntetéssel büntethető törvénytörést megvalósító magatartás;

[38] »Strukturált csoport«: nem egyetlen bűncselekmény azonnali végrehajtására, és nem alkalmasszerűen létrehozott csoport, amelyben nem szükséges, hogy tagjai pontosan meghatározott szerepeket kapjanak, vagy hogy tagsága állandó legyen, illetőleg fejlett hierarchiával rendelkezzen”.

[39] A törvény az együttes fellépésnek és az említett ENSZ Egyezménynek megfelelő rendelkezést tartalmaz a bünszervezet fogalmára.

[40] A törvényt módosítás tehát tudatosan, az ENSZ Egyezmény kifejezetten ezt rögzítő tartalmára való utalással mellőzte a bünszervezet fogalmi elemei közül – egyebek mellett – az alá-fölérendeltség követelményét, a konspiratív működés pedig sem a korábbi, sem a későbbi szabályozásnak nem volt eleme, és azt a hivatkozott nemzetközi jogi aktusok sem kívánják meg. Mindezzel ellentétben áll tehát a 2019. évi LXVI. törvény miniszteri indokolásának az a

megállapítása, hogy a korábbi bírói gyakorlat törvényrontó, tehát ún. „contra legem” lett volna. Az indokolás részben a korábbi módosítással tudatosan mellőzött, részben pedig a törvényben soha meg nem kívánt tényállási elemeket kér számon a gyakorlaton.

[41] Ugyanakkor kétségtelen, hogy a Magyarország 2020. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2019. évi LXVI. törvény 107. §-a újabb tényállási elemeket épített a bünszervezet Btk. 459. § (1) bekezdése szerinti fogalmába. Ez a hierarchikus szervezettség és a konspiratív működés. Tekintettel arra, hogy e módosítás 2019. július 10-én, azaz még a jogerős ítélet meghozatala előtt lépett hatályba, ezért az az ügyben nem közömbös.

[42] A 2019. évi LXVI. törvény 107. §-ával módosított Btk. 459. § (1) bekezdés 1. pontja szerint a bünszervezet megállapításának feltételei az alábbiak:

- legalább három személyből álló,
- hosszabb időre,
- hierarchikusan szervezett,
- konspiratíván működő csoport,
- amelynek célja ötévi, vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények elkövetése.

E feltételek egyidejű megléte esetén törvényes a bünszervezet megállapítása.

[43] A bünszervezet törvényi feltételei közül a három vagy több személy megléte, és a szervezet céljának ötévi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények elkövetésére való irányultsága részletesebb indokolást nem igényel. Ezt maga az indítvány sem sérelmezte.

[44] Az I. rendű terhelt és társai terhére rótt embercsempészség büntette – ami egyúttal a csoport tevékenységének célját is képezte – jelen esetben felmerült minősítései alapján kiszabható szabadságvesztés tételkereteinek felső határa nyolc évtől húsz évig terjed. A három vagy több személy megléte (már csupán a tíz terhelt személye okán is) szintén egyértelműen megállapítható. Nem feltétele a bünszervezet megállapításának, hogy a terhelt az elkövető-társait ismerje; elegendő, ha a tudata kiterjed arra, hogy a bűnös tevékenységet legalább hárman végzik. Az irányadó tényállás alapján azonban az I. rendű terhelt a II., III., IV., VIII. és IX. rendű terheltekkel közvetlenül tartott kapcsolatot, a „beszervezésük” többnyire az I. rendű terhelt tevékenységének eredménye. Az irányadó tényállás szerint (elsőfokú ítélet 12. oldal 7. bekezdés) az I. rendű terhelt által irányított több tettestárs az eljárás során ismeretlenül maradt.

[45] A terheltek közül többen ismerték egymást, a nagyszámú cselekményben minden alkalommal legalább ketten, de többnyire hárman, vagy azt meghaladó létszámban vettek részt. Valamennyi terhelt esetében a jogerős ítélet társtettesi elkövetői minőséget határozott meg. Az irányadó tényállás tartalmazza azt is (elsőfokú ítélet 10. oldal 3. bekezdés), hogy az I. rendű terhelt Magyarországon működő, de kiterjedt, országokon átívelő embercsempész szervezetet hozott létre, működtetett és irányított. Ebből következően kétség sem fér ahhoz, hogy tudata átfogta tevékenységük során a kettőnél több személy abban való részvételét

[46] A hosszabb időre szervezettség kapcsán a Kúria utal arra, hogy az irányadó tényállás szerint (elsőfokú ítélet 10. oldal 4. bekezdés) az I. rendű terhelt legalább 2016. május végétől 2016. november 29. napjáig irányította a bünszervezetet. Az I. rendű vádlott tevékenységének az elfogása vetett véget. A tényállás (elsőfokú ítélet 15. oldal 4. bekezdés) tartalmazza azt is, hogy a II., III., VII., és IX. rendű vádlottak – 2016. novemberét megelőző – elfogása az I. rendű terhelt által irányított szervezet működését nem szüntette meg. Ekként nincs ténybeli alap annak feltételezésére, hogy a bünszervezet működése időben limitált lett

volna. Ellenkezőleg; e tényekből az a következtetés vonható le, hogy a terheltek szándéka a határozatlan időre, szervezett keretek közötti tartós működésre irányult.

[47] A hierarchikus szervezeti felépítés, mint feltétel – ahogy azt az elsőfokú ítélet 57. oldalának 4-5. bekezdése, 58. oldalának 3-4. bekezdése, a másodfokú ítélet indokolásának [46] pontja tartalmazza – az irányadó tényállás alapján szintén megvalósult. Ugyanis az I. rendű terhelt volt az, aki szervezte és átfogta a cselekményeket, irányító szerepet töltött be. Ő adott utasítást a szervezetben alatta lévő elkövetőtársaknak, így a II., III., IV., VI., és VIII. rendű terhelteknek egyrészt a cselekmények menetére, másrészt a cselekmény elkövetéséhez szükséges további személyek és eszközök biztosítására.

[48] A hierarchikus szervezettség nem jelenti valamennyi bünszervezetben résztvevő személy hierarchiában való elhelyezkedését. Amennyiben olyan adat áll rendelkezésre, amely akár egy résztvevő szervezői, koordináló, irányító szerepére vonatkozik a feladatok megosztása során, akkor e körülmény olyan alá-fölrendeltséget jelentő személykapcsolatnak tekinthető, amely megalapozhatja a bünszervezet megállapítását az új fogalom szerint is.

[49] A szervezet felső szintjén az I. rendű terhelt állt, az alatta lévő szinten a II., III., IV., VI., és VIII. rendű terheltek, illetve az ő alattuk álló többi terhelt, és ismeretlenül maradt társaik pedig végrehajtók voltak, akik végrehajtották az I. rendű terhelt utasításait. A Kúria utal a másodfokú határozat [46] pontjára, amely megjegyezte, hogy az I. rendű vádlottat az elkövetésben résztvevő több személy is „...”-ként szólította, ami magyarul parancsnokot, vezetőt jelent.

[50] Utal a Kúria arra is, hogy nem osztotta a védő indítványában kifejtett azon álláspontját, hogy a másodfokú bíróság nem adta annak kellő indokát, hogy az elsőfokú ítélet meghozatalát követő jogszabályváltozás – az elemek bővülése – ellenére az I. rendű terhelt terhére a bünszervezetben történő elkövetés megállapítható. A Pécsi Ítéltábla ítélete – mind a hierarchikus szervezettség, mind a konspiratív működés tekintetében – ennek a kötelezettségének a [45]-[49] pontjaiban maradéktalanul eleget tett.

[51] A csoport konspiratív működése lényegében a korábbi fogalmi elemek közül az összehangolt működésének feleltethető meg, amennyiben az a külvilág elől rejtve valósul meg, de nem jelenti a teljes szervezet minden tagjával való együttműködést, hanem az egyes cselekményekhez rendelt személyek összehangolt tevékenységét feltételezi. Jelen esetben a másodfokú ítélet [48] pontja helyesen mutat rá, hogy a külvilág előtti elrejtőzést szolgálja az elkövetés során használt telefonok más nevére történő regisztrálása, a telefonok, SIM-kártyák gyakori cseréje, az elkövetéshez használt gépjárművek idegen névre – esetenként külföldön – történő bérlete, az illegálisan megszerzett anyagi előnyök rejtett, ún. halava-bankon keresztüli biztosítása nyilvánvalóan konspirációs célokat szolgált. Ezen túlmenően is a konspiratív működést támasztotta alá az ún. előfutó és biztosító autók használata, illetve a pénzáttaló rendszerek baráti-ismerősi körön keresztül történő használata.

[52] Mindez a bünszervezet megállapításához megkívánt konspiratív működés fogalmának mindenben megfelel. A másodfokú bíróság ezen fogalmi elem megállapításának kellő indokát adta, szemben azzal az indítványban is megfogalmazott sérelemmel, hogy a másodfokú ítélet e tekintetben hiányos.

[53] Utal arra a Kúria, hogy a 4/2005. BJE jogegységi határozat szerint a bünszervezetben elkövetés megállapítható azzal szemben is, aki – eseti jelleggel – a bünszervezet tevékenységéhez kapcsolódóan akár egyetlen cselekményt tettesként vagy részesként valósít meg. A bünszervezet jogkövetkezményei akkor alkalmazhatók, ha az elkövető tudata a bünszervezet törvényben meghatározott tárgyi ismérveit átfogja. Jelen ügyben pedig a felülvizsgálattal érintett I. rendű terhelt a bünszervezet létrehozója, irányítója volt, akinek tevékenysége folyamatos és elengedhetetlen a bűncselekmények elkövetése során.

[54] Következésképp az irányadó tényállásból az következik, hogy a bűnszervezet valamennyi ismérve – az elbíráláskor hatályos törvény alapján is – megvalósult, és azt az I. rendű terheltnek fel kellett ismernie. Ezért a bíróság jogerős ítéletében törvényesen állapította meg, miszerint a felülvizsgálattal érintett I. rendű terhelt a terhére rótt bűncselekményt bűnszervezetben követte el, az elbíráláskor hatályos törvény alkalmazása sem eredményezne enyhébb elbírálást (a bűnszervezet mellőzését). Így arra nincs is törvényes ok.

[55] A bűnszervezet megállapításának az elkövetéskor hatályos, a Btk. 459. § (1) bekezdés 1. pontjában írt valamennyi (a hierarchikus felépítést és a konspiratív működést nélkülöző) feltétele pedig értelemszerűen szintén megvalósult. Fel sem merülhet, hogy az I. rendű terhelt a terhére rótt cselekmények elkövetése során ne lett volna tisztában azzal, hogy saját tevékenységét legalább három (valójában annál több) személy, hosszabb időre szervezett, ötévi, vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények elkövetésére irányuló, összehangolt működése keretében fejti ki.

[56] Mindezek alapján tehát a bíróság a jogerős ítéletében törvényesen állapította meg, hogy az I. rendű terhelt a cselekményét bűnszervezetben követte el, és törvényesen alkalmazta annak a büntetési tételre kiható jogkövetkezményeit is. Az irányadó büntetési tétel így az I. rendű terhelt esetében tíz évtől huszonöt évig terjedő szabadságvesztés, ezért a jogerős ítéletben kiszabott büntetés mértéke az I. rendű terhelt esetében nem törvénysértő.

[57] A fentiekre tekintettel a Kúria az I. terhelt védője felülvizsgálati indítványának nem adott helyt, és a támadott határozatokat – a Be. 660. § (1) bekezdésének főszabálya alapján tanácsulésen, a Be. 655. § (1) bekezdésének főszabálya szerinti összetételben eljárva – az I. rendű terhelt tekintetében a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[58] **IV.A** Be. 6. § (4) bekezdése értelmében a Kúria határozatával szemben fellebbezésnek helye nincs; felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont második fordulata zárja ki.

[59] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. Az említett törvényhely (7) bekezdése szerint felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. A Be. 656. § (4) bekezdése pedig akként rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2021. november 30.

Dr. Sebe Mária s.k. a tanács elnöke, Dr. Boros Tibor s.k. előadó bíró, Dr. Somogyi Gábor s.k. bíró